



Vooronderzoek
aan de Antwerpseweg
te Beerse

deel II

Elly N.A. Heirbaut
Christine Beckers
Vanessa Vandebussche



LAReS

*Lowlands
Archaeological
Research
Service*

Colofon

Titel: Vooronderzoek aan de Antwerpseweg te Beerse. Deel I.
Auteur: E.N.A. Heirbaut, Christine Beckers & Vanessa Vandebussche
Grafische illustraties/GIS: LAReS

Rapportnummer: LAReS-rapport 658

Bekrachtigde archeologienota: ID 22641

Projectleider/Veldwerkleider: E.N.A. Heirbaut (OE/ERK/Archeoloog/2016/00162)
Uitvoerder: LAReS, Lowlands Archaeological Research Service
Vestiging: Rozenlaan 15, 2980 Halle-Zoersel

Publicatiedatum: december 2022

Publicatieplaats: Halle-Zoersel

Illustratieverantwoording voorblad: overzicht proefsleuf 3

© LAReS. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook.

LAReS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

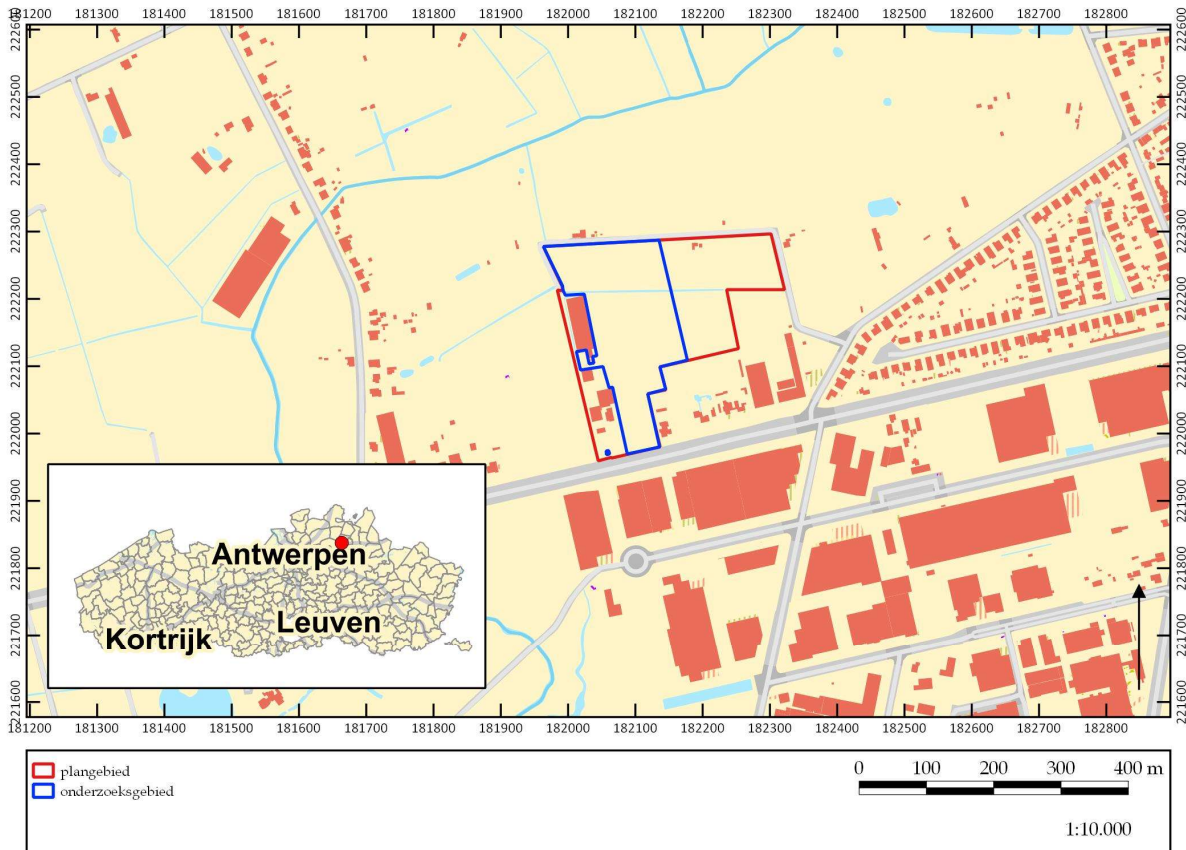
Deel II. Programma van maatregelen

1 INLEIDING	5
2 TECHNISCHE FICHE/ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	6
3 ONDERZOEKSVRAGEN	7
4 KENNISVERMEERDERINGSPOTENTIEEL VAN HET PROJECTGEBIED EN AANBEVELING	9

1 Inleiding

Het plangebied is gelegen aan de Antwerpseweg te Beerse (gemeente Beerse, provincie Antwerpen). Het omvat vier percelen met een totale oppervlakte van ca. 65.311 m². Binnen het terrein staan momenteel vier loodsen, een woonhuis, een laadkade, berging, steenpuinverharding. De rest is in gebruik als landbouwgrond. In het noordelijk deel van het plangebied bevindt zich een perceelsgracht.

De opdrachtgever plant de perceelsgracht te dempen, een nieuwe betonverharding aan te leggen en de bouw van een transformatorcabine, een waterbassin met 336 PV-panelen en een teeltoverkapping (fig. 1).



Figuur 1. Kadasterkaart met aanduiding onderzoeksgebied.

©GEOPUNT/EH

2 Technische fiche/administratieve gegevens

Ligging	Antwerpseweg z.n., 2340 Beerse
Kadastrale gegevens	Beerse, 1 ^e afdeling, sectie D, percelen 170B, 170V, 170P en 170W
Bounding Box	X Y 181814.463828 221950.933024 182470.476895 222304.899873
Onderzoek	landschappelijk booronderzoek proefsleuvenonderzoek
Projectcode	bureauonderzoek: 2022E232 landschappelijk booronderzoek: 2022K307 proefsleuvenonderzoek: 2023A17
Uitvoerders/actoren	Elly N.A. Heirbaut (erkend archeoloog) Vanessa Vandenbussche (LAReS) Christine Beckers (LAReS)
Geraadpleegd extern	nvt
Erkend archeoloog	Elly N.A. Heirbaut: OE/ERK/Archeoloog/2016/00162 Christine Beckers: OE/ERK/Archeoloog/2020/00017
Termijn veldwerk	14 december 2022 4 januari 2023
Geplande ingreep	dempen perceelsgracht bouw teeltverkapping en waterbassin aanleg verhardingen
Totaaloppervlakte plangebied	ca. 65.311 m ²
Oppervlakte werken	ca. 34.603 m ²
Geldende wetgeving en voorwaarden	Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014. De nota werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk. De totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, bedraagt 3.000 m ² of meer, zoals bepaald in artikel 5.4.2 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.
Doelstelling	Het doel van het onderzoek is om na te gaan of er archeologische resten in het projectgebied aanwezig zijn, hoe ze dateren, wat de mogelijke bedreigingen zijn voor het eventueel aanwezige bodemarchief en hoe hiermee dient te worden omgegaan.
Thesaurus	landschappelijk booronderzoek, proefsleuvenonderzoek

3 Onderzoeksvragen

Voorafgaand aan het onderzoek zijn verschillende onderzoeksvragen geformuleerd, waarop getracht moest worden antwoord te bieden.

Algemeen:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig in het plangebied? Zo ja: wat is de aard en datering van deze sporen?
- Zijn er archeologische vondsten aanwezig in het plangebied? Zo ja: wat is de aard en datering van deze vondsten?
- Wat is de bewaringskwaliteit van de vondsten?
- Wat is de ruimtelijke begrenzing van de sporen (zowel horizontaal als verticaal; strekt de site zich uit buiten de grenzen van het plangebied)?
- Wat is de chronologische begrenzing van de sporen? Behoren ze tot één of meerdere perioden?
- Indien er een steentijdsite wordt aangetroffen: wat is de ruimtelijke begrenzing van de vuursteenconcentratie(s) (zowel horizontaal als verticaal; strekt de site zich uit buiten de grenzen van het plangebied)?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de archeologische vindplaats(en)?
- Is er mogelijkheid tot behoud *in situ*? Zo niet, welke maatregelen worden dan voorgesteld om de archeologische waarden veilig te stellen?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant? Is er voor het beantwoorden van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijk onderzoek nodig? Zo ja, welk type staalname is hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

Nederzettingsterreinen:

- Zijn er aanwijzingen voor nederzettingsterreinen in het plangebied? Zo ja: uit welke periode dateren deze, en waren ze tijdelijk of permanent?
- Zijn er aanwijzingen voor continuïteit of fasering van de nederzetting en/of structuren?
- Welke elementen kunnen bijdragen tot de kennis van de economische en sociale relaties in de verschillende perioden/fasen?
- Wat is de relatie van de vindplaats tot deze in de ruimere omgeving?
- Zijn er aanwijzingen voor andersoortig gebruik van het terrein (anders dan bewoning, bijvoorbeeld funeraire contexten)? Zo ja: uit welke periode dateren deze, en waren ze tijdelijk of permanent?
- Zijn er sporen van ambachtelijke activiteiten?
- Zijn er sporen van agrarische activiteiten?
- Zijn er sporen van landgebruik (zoals perceelsindeling, wegen, akkers, grondstofwinning)?

Landschap en bodem:

- Is de oorspronkelijke bodem intact? Is er sprake van bodemdegradatie en/of erosie, en zo ja, in welke mate?

- Wat is de opbouw van de bodem (waargenomen horizonten, beschrijving en duiding)?
- Hebben er post-depositionele processen plaatsgevonden en welk effect hebben deze gehad op de archeologische resten?
- Met welke horizont(en) zijn de eventuele vuursteenconcentraties/-clusters geassocieerd?

4 Kennisvermeerderingspotentieel van het projectgebied en aanbeveling

Hoewel van tevoren was ingeschat dat dit terrein een middelhoge archeologische potentie had op basis van de studie van historische kaarten en de bekende archeologische waarden uit de CAI, is uit het vooronderzoek gebleken dat deze potentie naar beneden bijgesteld moet worden.

Vooreerst is gebleken dat de vergunde werken gewijzigd zijn ten opzichte van de werken in de archeologienota (zie par. 1.1, 3.3 en beschrijvingen onder hoofdstuk 4). Een groot deel van het onderzoeksgebied wordt bijgevolg niet meer bedreigd door de geplande werken, en is tijdens dit vooronderzoek dan ook buiten beschouwing gelaten. Alleen het landschappelijk bodemonderzoek is uitgevoerd, omdat dit al was afgerond voordat de wijziging in plannen werd meegedeeld.

Op basis van de resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek kan vastgesteld worden dat in het plangebied ten zuiden van de gracht geen potentie meer is voor het aantreffen van een steentijdartefactensite. In deze zone dient geen verder verkennend archeologisch booronderzoek te worden uitgevoerd. Het westelijke deel is sterk verstoord.

In het noordelijke deel van het onderzoeksgebied is er echter een middelhoge potentie op het aantreffen van een mogelijke steentijdsite. Door de wijziging van de bouwplannen is de impact van de werken in deze zone echter beperkt. Omdat de werken het archeologische niveau niet bereiken is in de noordelijke zone toch geen verder archeologisch booronderzoek geadviseerd.

Het enige deel van het terrein dat in aanmerking kwam voor verder onderzoek, is de locatie van het waterbassin. Hier is dan ook een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Hieruit blijkt dat het westelijke deel van dit stuk van het terrein diepgaand verstoord is. De bodemopbouw ter hoogte van de rest van de locatie van het waterbassin bestaat uit een AC-profiel met een verspitte podzol en hier en daar nog een restant van een B-horizont. In de drie sleuven zijn in totaal negen sporen geregistreerd. De antropogene sporen bestaan voornamelijk uit verstoringen. Daarnaast zijn er twee paalkuilen en een greppel aangetroffen. De paalkuilen en greppel dateren mogelijk uit de nieuwe/nieuwste tijd, maar door de afwezigheid van vondsten kan dit niet met zekerheid worden gezegd. Parallellen op historische kaarten die wijzen op mogelijke perceelsgrenzen zijn niet aangetroffen.

Vondsten zijn tijdens het proefsleuvenonderzoek niet aangetroffen. Zowel in de afdekkende lagen als in de sporen zijn geen archaeologica gevonden.

Aangezien er geen behoudenswaardige archeologische site is aangetroffen, die door de geplande werkzaamheden verstoord zal worden, hoeft er geen bijkomend archeologisch onderzoek meer uitgevoerd te worden op de locatie van het geplande waterbassin.

Er wordt geadviseerd om het terrein vrij te geven voor de geplande ontwikkelingen. **Indien in de toekomst een nieuwe vergunningsaanvraag wordt aangevraagd voor het deel ten noorden van de gracht of het gedeelte waar nu een serre wordt**

opgetrokken, zal nog wel bijkomend onderzoek gedaan moeten worden als blijkt dat de impact van die werken het archeologisch niveau zullen raken. Het terrein is met andere woorden niet vrijgegeven omdat er geen archeologische resten in de bodem zitten.